

Ringersjubileum van Cor van der Starre

Arend Veenstra

Op 10 april 1994 vond er te Reeuwijk een bijzondere gebeurtenis plaats. Op die dag was het namelijk vijfenzeestig jaar geleden dat Cor van der Starre met zijn ringersactiviteiten begon. Hij mag met recht de nestor van vogelringend Nederland worden genoemd. Op zich al een bijzonder jubileum, maar het krijgt een extra glans als wij nagaan wat hij als vogelringer voor liefhebbers en voor de wetenschap heeft betekend.

Dat laatste is ongetwijfeld het belangrijkste en zal ook het meest bekend zijn. Maar voor diegenen die het voorrecht hebben gehad regelmatig met Cor mee te varen naar 'de akker' en daar mee te helpen bij de vangst van de Kieviten, blijft dat eerste niet minder belangrijk.

Het hoogtepunt van de kievitenvangst lag in de periode 1938 tot 1960. In de herfst van 1955 werd de honderdduizendste Kievit geringd. Dank zij een gunstige vangplaats op de Plas Ravensberg, gelegen in een omgeving waar gedurende de herfst en het vroege voorjaar zowel pleisteraars als trekkende Kieviten massaal voorkwamen en overtrokken, kon dit resultaat worden behaald. De familie Van der Starre (ook zijn ouders en zijn zoon hielpen mee) investeerde veel tijd, geld en energie in deze hobby. Tot 1 januari 1994 werden in totaal 110.085 vogels van een ring van de Nederlandse Ringcentrale te Heteren voorzien. En met hulp van enkele studenten, werd op een vakkundige wijze het ringstation gerund. Een van hen, wijlen professor Herman Klomp, promoveerde zelfs op een onderzoek aan Kieviten. In sommige jaren werden zowel in de herfst als in het voorjaar vele honderden Kieviten vangsten en geringd.) In totaal werden circa 13.000 volgroeide Kieviten gevangen en geringd.

Het begon allemaal in 1929 met een Aalscholver. De jachthond van een oom van Cor apporteerde hem en de 'Schollevaar' bleek te zijn geringd. De belangstelling voor het ringwerk werd bij Cor gewekt. Hij vroeg en kreeg een ringvergunning. Het erf, gelegen aan de Ravensbergse Plas, bood volop gelegenheid om er vogels te vangen. Bovendien, zijn vader en zijn ooms waren vissers, zodat er voldoende netten voorhanden waren en deze gemakkelijk konden worden onder-

houden. Daarnaast leverde het visbedrijf zonnig voer voor de lokvogels.

Vroeger werden er veel Kieviten gevangen in het Reeuwijkse plasseengebied voor consumptie en sport, maar vooral voor export naar Engeland (Dutch plovers). De Vogelwet van 1912 maakte hieraan een einde. Het duurde echter nog tot omstreeks 1920 voordat de laatste Sluipwijkse flappers hun netten opborgen. Cor, opgegroeid in deze sfeer, kende wel enkele van deze kievitenvangers. Hij besloot in 1938 met hulp van zijn vader en een van deze 'beroepsvangers', een kievitenringstation op te richten. In de oorlog bloeide ook de clandestiene vangst weer op, maar inmiddels had Cor het vak voldoende onder de knie. Van de vele duizenden Kieviten die in de loop der jaren werden geringd, kwamen natuurlijk ook vele terugmeldingen binnen. En daaruit bleek dat de 'Reeuwijkse' Kieviten uit vrijwel alle landen van Europa werden teruggemeld. Zelfs uit Noord-Afrika en uit West-Siberië kwamen enkele terugmeldingen binnen. Soms was het trekgedrag van de vogels zeer grillig. Zo werd uit een op 23 december 1938 geringde groep Kieviten er een week later één teruggemeld uit Noord-Spanje, terwijl een andere Kievit uit de zelfde groep op het zelfde moment werd teruggevangen in Reeuwijk.

Maar het vangen en ringen, hoe boeiend ook, is niet het enige dat je bijgebleven is als je terugdenkt aan 'het kieviten' in Reeuwijk.

Ook buiten het vangen om verbleef je graag bij

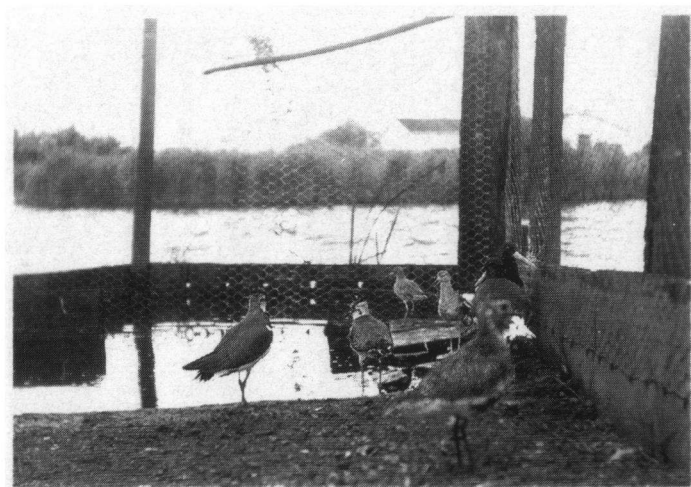
Staande Evert van der Starre, oom van Cor en op de bank de vader en de moeder van Cor. Nazomer 1956.
Foto: Arend Veenstra.

Het huis van de familie Van der Starre, winter 1956-1957. Toen woonden vóór twee ooms van Cor en achter (niet zichtbaar) woonden de ouders van Cor. Let op de zegen die te drogen hangt. Cor woonde toen met zijn gezin aan de Achterwillens in Gouda.
Foto: Arend Veenstra.

Cor ringt een Scholekster op de 'akker' terwijl zijn zoon Henk toekijkt. Voorjaar 1957.
Foto: Arend Veenstra.

Achter op het erf van de familie Van der Starre lagen half in het water de hokken met de lokvogels. Men ziet onder andere Kievtten, Kemphanen, Scholeksters en op de voorgrond een Goudplevier.
Foto: Arend Veenstra.

Op 12 augustus 1992 werd deze foto van Cor gemaakt. In zijn hand houdt hij een door zijn zoon Henk gemaakte lokvogel (Kievit). Naar een kleurenfoto van Arend Veenstra.

Wij danken u vriendelijk voor de gegevens van deze geringde vogel. Mocht u een fout vinden in uw gegevens, wilt u die dan verbeteren en het hele formulier naar ons terugsturen? Let op! Coördinaten zijn juist. De ring- en/of vindplaats zijn slechts omschrijvingen en dus niet altijd nauwkeurig!	
Vogelrekstation Arnhem - postbus 40 - 6666 ZG Heteren	
Ringnummer.....	Arnhem .189805
Vogelsoort.....	Kievit
Geslacht.....	onbekend
Leeftijd.....	geboortjaar onbekend; 'volgroeid' (=ouder dan pullus)
Ringdatum.....	Jan 1 1942 nauwkeurig tot op de dag
Ringplaats.....	Reeuwijkse Plassen Zuid-Holland Nederland/Netherlands/Pays Bas/Holland
Coördinaten.....	5206 N 0442 E
Vinddatum.....	May 28 1945 nauwkeurig tot op de dag
Vindplaats.....	Bronnikovo 'Tyumen' (Excl. Khanty-Mansi-Yamal-Nenets) U.S.S.R. Asiatic Part
Coördinaten.....	5812 N 6818 E
Vogelsoort.....	Kievit
ring ingezonden / vinder bevestigt de vogelSOORT	
Geslacht.....	onbekend
Leeftijd.....	geboortjaar onbekend; 'volgroeid' (=ouder dan pullus)
Conditie.....	dood, korter dan 1 week
Hoewaarvoor.....	geschoten gevonden omstandigheden onzeker
Commentaar.....	
Afstand: 4086 kmRichting 80 gradenVerstreken tijd1243 dagen ref: Jan 1 2000	

Eén van de meest interessante terugmeldingen van een door Cor van der Starre geringde volgroeide Kievit.

de Van der Starres. Het was de sfeer die er heerste en die je al proefde als je de ophaalbrug overging en het erf opliep. Natuurlijk, er waren vogels. Veel zelfs en er werd over gepraat, maar er was ook interesse voor andere dingen; vooral voor mensen uit je familiekring of uit hun eigen omgeving. Je voelde je er thuis. En men hield niet van poespas.

Overigens werden er niet alleen Kieviten geringd, maar ook veel andere soorten. Opvallend daarbij waren de bijna 1500 Woudaapjes. Dat is het overgrote deel dat in Nederland ooit van deze soort werd geringd. En als ik een overzichtstaaf van 1929 tot 1988 doorneem, zie ik on-

der andere circa 1100 Aalscholvers, circa 700 Scholeksters, ruim 1300 Gierzwaluwen, bijna 850 Grote Karekieten, 230 Grote Barmsijzen, maar ook drie Appelvinken en twee Sneeuwgorzen.

Er is in de loop der jaren veel veranderd. Het oude huis is vernieuwd. Er zijn nog veel vogels, maar van een andere samenstelling, veel siervogels. Cors zoon Henk zwaait er nu met schoondochter Tineke de scepter en dank zij hun goede zorgen kan Cor nog allerlei werkjes uitvoeren op zijn vertrouwde stek aan de 's-Gravenbroekseweg. Want ondanks zijn leeftijd, hij is inmiddels vijftientachtig, blijft Cor geïnteresseerd in vogels en in het ringen.

Oók daar zijn veranderingen opgetreden; 'het kieviten' wordt nog beoefend, maar de vangsten zijn laag. Door woningbouw en de aanleg van een recreatieplas komen er veel minder Kieviten over 'de akker'. Toch werden er in 1991 nog 145 gevangen, waarbij niet onvermeld mag blijven dat er op het zelfde slag 177 Watersnippen werden bemachtigd en geringd. Als je de jaarstaat verder doorneemt, staan daar onder andere ook nog 525 Spreeuwen op, 63 Sijsjes en zelfs nog twee Buidelmezen. Bij vele vangsten is een verhaal te vertellen. Zoals bij het paartje Kleine Karekieten, waarvan de één in Spanje en de ander in Nederland was geringd. Samen brachten zij in 1992 bij Cor voor de deur een jonge Koekoek groot, die natuurlijk ook werd geringd. Hieruit blijkt dat er ook nu nog veel te beleven valt op en rond het erf aan de 's-Gravenbroekseweg in Reeuwijk.

Cor, proficiat!

■ A. Veenstra, Steeg 3, 9337 PG Westervelde.

LITTERATUUR:

Klomp, H. (1947): Verslag van het Kievitenringstation 'Reeuwijk' over de jaren 1943-1945 en gegevens over de trek van de Kievit. Limosa 19 (3-4): 76-117.

Klomp, H. & C. van der Starre (1956): Verslag van het Kievitenringstation 'Reeuwijk' over de jaren 1946-1955. Ardea 44 (4): 269-281.

Kluljver, H.N. & C. van der Starre (1943): Verslag van het Kievitenringstation te Reeuwijk over de jaren 1938-1942. Ardea 32 (3/4): 264-272.

¹⁾ Zie voor uitvoerige informatie over vangmethode en vangresultaten de publikaties in de literatuurlijst.